

Beeldkwaliteitsplan Paviljoen Walkartpart Zeist

Definitief

Rho adviseurs voor leefruimte

22 maart 2018

Rho
—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

CONCEPT

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1. Achtergrond	
1.2. Regels om te inspireren	
2. Historie en waardering	6
2.1. Historie	
2.2. Ruimtelijke beschrijving van de huidige situatie	
2.3. Cultuurhistorische waardering	
3. Het park en zijn tijdsgeslacht	9
3.1. Privaat wandelpark (1876 – 1904)	
3.2. Volkspark (1905 – 1940)	
3.3. Modernistisch park (1940 – 2016)	
4. Visie op het park en paviljoen van deze tijd	12
4.1. Park voor ontmoeting en ontspanning	
5. Welstandseisen	16
5.1. Landschappelijke ligging in het monumentale park	
5.2. Massa	
5.3. Architectonische uitwerking	
5.4. Materiaal- en kleurgebruik	
5.5. Eisen aan het terras en gevelreclame	

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In het centrum van Zeist, direct naast het gemeentehuis en grenzend aan de Slotlaan, ligt het historische Walkartpark. Dit park, dat rijksmonument is, is recent gerenoveerd. Door nieuwe speelvoorzieningen, zitplekken, een fontein, nieuw aangelegde borders en een betere verbinding met het centrum is het toegankelijker geworden en wordt het park door meer mensen gebruikt. Verantwoordelijk voor het ontwerp zijn landschapsarchitecten SB4 en Copijn Bruine Beuk in samenspraak met inwoners en andere belanghebbenden die zich verenigden in de dialooggroep Walkartpark.

Figuur 1: Walkartpark bron: meerhierover.nl

1.2 Regels om te inspireren

Om de levendigheid van het park te vergroten is de wens uit de samenleving gekomen om in het park een kleinschalig horecapaviljoen te realiseren. Binnen het bestemmingsplan is hiervoor een bouwvlak van 100 m² beschikbaar. Vanuit het Zeister kwaliteitsdenken is gevraagd om randvoorwaarden en welstandseisen te stellen aan dit horecapaviljoen, de terrasinrichting en de gevelreclame. Deze eisen zullen, vanaf de dag na vaststelling door de gemeenteraad, gehanteerd worden als welstandseisen door de commissie welstand en monumenten. Hoofdstuk 5 geeft deze eisen weer. De eerdere hoofdstukken kunnen worden gebruikt als leidraad voor de juiste interpretatie van de regels. De toelichting en regels zijn opgesteld met het doel om de initiatiefnemer te inspireren. Er is namelijk zoveel mogelijk afgezien van het verbieden van zaken; de tekst en de eisen zijn erop gericht het doel weer te geven wat de gemeente voor ogen heeft met het paviljoen en wat zij passend vindt in het park.

2. Historie en waardering

2.1 Historie – ontstaan, aanleg en beheer

Het Walkartpark is een openbaar park met een bijzondere geschiedenis. De drie dochters van de Amsterdamse rentenier G.L. Walkart breidden in 1856 de door hem gekochte buitenplaats uit, en transformeerden een verwilderd stuk land tot een wandelpark. Tussen 1876 en 1877 werd hier door hen het 'Overbosch' aangelegd, het huidige Walkartpark. In het park stond een tuinkoepel, een neogotisch schijnkapelletje en een duifhuis. Door aankoop in 1885 van de overplaats van het buiten Middenhoeve werd het park uitgebreid. De oranjerie van deze overplaats met de daaraan verbonden laube met rozen en klimplanten bleef tot 1939 in het park staan.

Het park is in 1904 door de laatste dochter, Marianne Henriëtte Walkart, nagelaten aan de gemeente Zeist met de opdracht dat "*dit bosch tot publieke wandeling worden opengesteld en opengesteld blijven*". De gemeenteraad besloot vervolgens om tuinarchitect Hendrik Copijn opdracht te geven tot het ontwerpen en uitvoeren van een openbaar wandelpark, vanaf toen 'Walkartpark' genaamd. De uitgangspunten voor de herindeling van het park waren het handhaven van de oude boompartijen (illusie van een groot bos), het creëren van een open ruimte en flinke doorzichten met een sterke reliëfwerking, het verleggen van de paden in verband met het afsnijden van grote bochten, de bestaande vijver onregelmatig maken en voor het oog onzichtbaar laten weglipen (oneindigheid als basisidee van de landschapsstijl) en aan het geheel een besloten, introvert karakter geven door grondwallen en zware beplanting langs de randen van het park.

Het park kreeg twee ingangen aan de Slotlaan: een hoofdtoegang aan de zuidwestzijde bij het in 1908 gerealiseerde raadhuis en een toegang aan de noordoostzijde. In het kader van de werkverschaffing werd in 1938-1940 de hoge wal bij de Donkerelaan afgegraven en de hekken langs deze laan en de Kerkweg werden vervangen door hulsthaagjes. Het pad werd verhoogd, de noordoost-toegang enigszins verlegd, twee nieuwe toegangen vanaf de Kerkweg gemaakt en de oranjerie weggehaald waardoor een sterkere openheid en zichttas ontstond. Aan de Slotlaanzijde kwam een muziektent, waarvan nu slechts de bakstenen muurtjes resteren.

Figuur 2: Poffertjeskraam in 1969

Sinds de jaren vijftig wordt elk jaar tijdens de zomermaanden een houten poffertjeskraam geplaatst, in oorsprong daterend van omstreeks 1900. Op 4 juli 1951 werd in het park een oorlogsmonument gemaakt, het Monument voor de Gevallen. Door de plaatsing van het monument moesten de padenstructuur en de beplanting achter het monument aangepast worden. In diezelfde periode ontstond er een sprekershoek, zoals in het Londense Hyde Park, waar sprekers hun verhaal konden houden, staand op een houten kistje.

Het park werd in de loop der jaren echter steeds minder gebruikt en kreeg een sterk naar binnen gekeerd karakter. Hoewel de beslotenheid van het park een belangrijk onderdeel is van de monumentaliteit, heeft dit ervoor gezorgd dat het park niet meer aansluit bij de wensen van de tijd. De gemeente heeft daarom het initiatief genomen om het park te gaan opwaarderen en de toegankelijkheid te vergroten. Het vernieuwde park is op 17 december 2016 feestelijk heropend.

2.2 Ruimtelijke beschrijving van de huidige situatie

Het hoofdonderdeel van het park is een slingerende vijverpartij die in het verlengde ligt van de voornaamste toegang in de zuidwesthoek nabij het raadhuis en die onzichtbaar wegloopt achter een verhoogde groenblijvende heester- en boomgroep. Een tweede zichtlijn loopt vanaf het hoogste punt in de noordwesthoek evenwijdig aan de Kerkweg over een glooiend, verdiept gelegen gazon naar het oorlogsmonument in de noordoostzijde. Dit deel wordt de vallei genoemd. Het padenpatroon bestaat uit een slingerende rondwandeling langs de randen van het park met enige doorsteken in ruime bogen. Het derde structurerende onderdeel is het bos in het zuidelijke deel van het park.

Figuur 3: Definitief ontwerp SB4/ Copijn Bruine Beuk met in oranje de locatie het nieuwe paviljoen; 2015

Het wandelpark heeft het introverte karakter met randbeplanting behouden. Het open karakter van de langgerekte binnenruimte is door latere aanpassingen versterkt. De Kerkwegzijde bezit nog de grondwal, die aan de Slotlaanzijde is echter verdwenen. Zeer waardevol is de golvende reliëfwerking die aan het park een sterke ruimtelijke dimensie geeft. Veel van het oorspronkelijke bomenbestand, deels van oudere datum en voornamelijk bestaande uit beuken, eiken, linden, kastanjes en enige esdoorns, is nog aanwezig. Uit de aanlegtijd dateren met name de naaldbomen, coniferen, rododendrons en andere heesters. Ondanks slijtage van de beplanting, de padenstructuur, de vorm van de vijver en de aantasting op de koppen van het park heeft het Walkartpark de oorspronkelijke structuur – bestaande uit een bosgedeelte in het zuiden en een open vallei in het noorden, het reliëf en de beplanting behouden.

2.3 Cultuurhistorische waardering

De waardering van het park leidde tot de status van rijksmonument. In de aanwijzing is het belang van het Walkartpark vanuit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch opzicht beschreven. Het wordt gewaardeerd:

- vanwege de historische aanleg in late landschapsstijl uit het begin van de 20ste eeuw;
- als voorbeeld van een compositorisch geslaagd en goed bewaard gebleven openbaar wandelpark, waarbij op een betrekkelijk klein perceel een besloten park is geschapen met fraaie reliëfwerking;
- vanwege de plaats in het oeuvre van tuinarchitect Hendrik Copijn.

3. Het park en zijn tijdsgeest

Het Walkartpark heeft in zijn geschiedenis een aantal keer een gedaante- en vooral gebruiksverandering ondergaan. Vanaf het moment dat het stukje verwilderd land is ingericht als een park zijn er drie verschillende fases te onderscheiden, zoals hieronder beschreven. In deze fases is het park steeds aangepast naar de gebruiksbehoeftes uit die tijd.

3.1 Privaat wandelpark (1876 – 1904)

In de 18^e en 19^e eeuw was flaneren een belangrijke bezigheid van mensen van hogere stand: rondwandelen om te zien en gezien te worden, al dan niet met gasten. Het 'Wandelpark' van Walkart laat goed zien hoe een park was bedoeld in deze tijd en hoe dit werd gebruikt. Voor de elite en wie het zich kon permitteren was de groene omgeving een plek om in alle rust rond te wandelen. Het had een besloten uitstraling en het diende met name als een uiting van prestige en rijkdom. De "doorsnee" mensen hadden als vanzelfsprekend geen toegang tot dergelijke luxe en waren destijds geen gebruikers van het park.

Figuur 4: Flaneren in de belle époque bron: francescaoesntlivehereanymore

3.2 Volkspark (1905 – 1940)

Door bevolkingsgroei breidden steden zich in de 19e en 20e eeuw sterk uit. De singels rond de historische binnensteden kregen een belangrijke functie voor de leefbaarheid van de stad. Vaak werden deze door een selecte groep tuin- en landschapsarchitecten ontworpen (Slinger, Zocher en Copijn). Ook andere groene ruimtes in de stad zoals stadstuinen en moestuinen gingen fungeren als openbaar park. Ook het Walkartpark kreeg, met de overdracht van de grond aan de gemeente, in deze tijd een publieke functie. Het ontwerp van Copijn in Engelse landschapsstijl maakte van het park een echt volkspark waarbij op een relatief kleine ruimte een besloten park is gemaakt met reliëfwerking om het gevoel van vrijheid te versterken door contrast te

maken met de bebouwde omgeving. Juist door het 'ingewikkelde' padenpatroon, het fraaie reliëf en de afwisselende beplanting had men de indruk in een 'onmetelijk' bos te wandelen, in plaats van in een begrensd stadspark. Het park deed vanaf die tijd dienst als een hoogwaardige groene ruimte maar de gebruiksmogelijkheden waren nog vrij beperkt: het park diende vooral om te wandelen en te picknicken. Doordat meerdere bevolkingsgroepen het park gingen gebruiken werd het wel meer onderdeel van Zeist. Ruimtelijk gezien was dat nog niet het geval: door de grondwal en gesloten beplanting bleef het een enclave.

Figuur 5: Muziektent 1915 bron: onbekend

3.3 Modernistisch park (1940 – 2016)

In de tweede helft van de 20^e eeuw werden diverse plannen gemaakt om het park opener te maken, met meer (zon)licht, lucht en ruimte. Dit is conform het gedachtegoed van de modernisten, die zich middels de architectuur en stedenbouw inspanden voor de verbetering van de leefbaarheid (gezondheidstoestand) van de steden. Hiervoor werd de hoge grondwal rondom het park deels verwijderd om vanaf de Donkere Laan een doorkijk door het park te creëren. De formele hekken rondom werden door hulsthagen vervangen. Dit zorgt voor een opener karakter naar de omgeving. De entree aan noordoostzijde werd verlegd en twee entrees naar de Kerkweg werden toegevoegd. In 1965 werden de paden geasfalteerd voor meer gebruikscomfort en een betere toegankelijkheid. De oranjerie werd verwijderd, waardoor er midden in het park meer openheid ontstond. Tot 2004 zijn diverse ingrepen gedaan, maar steeds zijn de kernkwaliteiten overeind gebleven: de reliëfwerking, de boompartijen, de gebogen padenstructuur, het besloten karakter, bos-en-vallei en de centrale vijver. Het park werd door deze ingrepen opener en multifunctioneler. Ook het gedenken werd onderdeel van de functie van het park (zie figuur 7).

Figuur 6: Het asfalteren van de paden in 1965

3.4 Rode draden

We zien twee grote lijnen in bovenstaande beschrijvingen. De eerste is dat het gebruik van formeel gebruik naar informeel gebruik gaat. Samenhangend daarmee wordt het park ook steeds multifunctioneler gebruikt. Daar waar er eerst alleen werd gewandeld en wellicht gepicknickt, werd er in de tweede fase ook naar muziek geluisterd en gespeeld. In de derde fase werd door asfaltering ook rolschaatsen en fietsen mogelijk en in deze fase worden er tal van kleinschalige evenementen georganiseerd. De tweede lijn is dat het park enerzijds historische continuïteit heeft en anderzijds meebeweegt met het tijdsgewricht; er wordt steeds aansluiting gezocht bij de gebruikswensen van die tijd maar er wordt zorgvuldig omgegaan met het erfgoed, dit laatste blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de hoofdstructuur en de opvatting van wat het park is bewaakt wordt en dat terughoudend wordt omgegaan met het aantal en soort evenementen.

Figuur 7: Gedenken en spelen in het Walkartpark

CONCEPT

4. Visie op het park en paviljoen van deze tijd

Het Walkartpark kent een zeer bestendige kant die door de tijd heen continueert en het herkenbare gezicht vormt. Het park definieert mede de identiteit van Zeist. Aan de andere kant is het park altijd met zijn tijd meegegaan. Ook het ontwerp uit 2015 herdefinieert het park weer. Op herkenbare leest, naar deze tijd.

Het horecapaviljoen is een belangrijke schakel om die continuïteit en veranderlijkheid zichtbaar te maken.

Dit vormt het uitgangpunt voor de kwaliteitseisen voor het paviljoen. Om vanuit de huidige functie van het park te komen tot deze eisen wordt in dit hoofdstuk de functie van het park en de rol van het paviljoen daarin uitgekristalliseerd. In hoofdstuk vijf wordt dit omgezet in eisen aan de ligging, de massa, de architectonische uitwerking en materiaal- en kleurgebruik van het paviljoen.

4.1 Park voor ontmoeting en ontspanning

Nadat het park achtereenvolgens een wandelpark voor de elite met als doel zien en gezien worden (1876-1904), een volkspark voor verstrooiing (1904-1940) en een laagdrempelig park met als doel verbetering van de gezondheid (1940-2016) is geweest, spreken we in deze tijd van het park met als doel 'ontspanning en ontmoeting'.

Ontspanning en ontmoeting is in deze tijd anders. Dit komt door de volgende kenmerken van onze tijd:

- efficiënt omgaan met vrije tijd – de wens om zorgvuldig om te gaan met vrije tijd en veel te beleven;
- de wens tot meer betekenisvol contact – als reactie op hyperconnectiviteit, het altijd aangesloten zijn op de buitenwereld;
- kwaliteitsbewustzijn – aandacht voor goede voeding, beleving, luxe, authenticiteit, duurzaamheid, natuurbeleving en sportiviteit;
- individualisme – de wens om eigen initiatieven te ontplooiën.

Deze zaken leiden tot een andere gebruiksbehoefte van het Walkartpark.

Efficiënt omgaan met vrije tijd

Vrije tijd wordt gezien als luxe. Mensen gaan zorgvuldig om met hun vrije tijd en maken daarin bewuste keuzes. Uit het oogpunt van efficiency worden activiteiten gecombineerd. Mensen gaan naar een speeltuin, maar spreken tegelijk af met vrienden om bij te praten. De keus wordt gebaseerd op wat er te doen is en hoe goed (met welke kwaliteit) het er te doen is. De doelbestemming betreft bijvoorbeeld de volgende zaken: sporten – individueel en in groepsverband, spelen, frisse neus, ommetje, loskoppelen van de drukte, natuurbeleving, ontmoeten van dorpsgenoten, picknicken en het bezoeken van evenementen. Het activiteitenpallet is duidelijk weer uitgebreid ten opzichte van de vorige tijdlaag.

Deze zaken moet men dan ook echt goed (kwaliteit en beleving) kunnen uitvoeren, anders wordt voor een andere bestemming gekozen.

Figuur 8: In het park wordt individueel en in groepsverband gesport bron: Zeistinbeeld.nl

De rol van het paviljoen hierin is dat het een plek biedt voor ontmoeting in het park. Dat betekent dat de overige delen van het park meer hun rust bewaren en mensen kunnen kiezen waar ze willen zijn. Mensen die dorpsgenoten willen ontmoeten of evenementen willen bezoeken weten waar ze moeten zijn en mensen die de rust willen zoeken, begeven zich naar de randen, of op een vroeg tijdstip naar het paviljoen. Daarnaast biedt het paviljoen de kans om zaken te combineren in de schaarse vrije tijd. Ouders kunnen er onder het genot van de zon, een glaasje en een goed gesprek toezien op hun spelende kinderen.

Voor de vormgeving en functionaliteit betekent dit bijvoorbeeld dat een geleidelijke overgang van binnen naar buiten belangrijk is zodat verschillende gebruiken in elkaar kunnen overvloeien en dat het paviljoen een uitnodigend open karakter heeft naar verschillende doelgroepen.

Betekenisvol contact

Met alle elektronica en techniek die ons ter beschikking staan zijn wij veel vaker verbonden met anderen. De kwaliteit van deze verbinding is alleen anders van aard: frequenter, vluchtiger en heeft vaker een karakter van informatieoverdracht. Naast deze contacten hebben mensen daarom steeds meer de wens om ontmoetingen te hebben die rustiger, diepgaander en langduriger zijn.

Een park, maar zeker het besloten Walkartpark met zijn eigen wereld, kan daarin voorzien, met name wanneer het horecapaviljoen is gerealiseerd. De horecafunctie vervult daarin ook een duidelijk andere functie dan bijvoorbeeld terrassen aan de Slotlaan waar veel meer reuring is van auto's en voorbijgangers, mensen *in transit*. In en om het paviljoen en terras in het Walkartpark zie je ook veel mensen, maar dit zijn mensen die verblijven, bijvoorbeeld in de speeltuin of langslopen of -hardlopen. Op het terras van het paviljoen draait het om natuurbeleving, kijken naar spel en sportiviteit en tot rust komen. Als we willen dat de architectonische uitstraling van het paviljoen dit ondersteunt, dan zal het paviljoen een goede gronding moeten hebben, goed aan verblijfsruimtes rondom het paviljoen zijn gehecht en wanneer de gebouwmassa een richting heeft een

accent hebben op horizontaliteit (rust brengende beweging) in plaats van opgaande, actieve verticaliteit (actie brengende beweging).

Figuur 9: Buurtdiner in het Walkartpark bron: Zeistinbeeld.nl

Kwaliteitsbewustzijn

De huidige tijd kenmerkt zich voor aandacht voor kwaliteit. Dat gaat om goede voeding, beleving, luxe, authenticiteit, duurzaamheid en gezondheid. Mensen willen een echte beleving, zien waar producten vandaan komen. Het park ademt deze authenticiteit en kwaliteit al uit. Dit wordt gecontinueerd in het horecapaviljoen en terras. Er zullen daarom voorwaarden moeten worden gesteld aan authentiek materiaalgebruik voor paviljoen én terras en hoogwaardige detaillering. Ook wordt aandacht gevraagd voor het patina waarmee de materialen verouderen. Tevens wordt aandacht gevraagd voor natuurinclusief bouwen: het benutten van kansen om de biodiversiteit te vergroten, bijvoorbeeld door het voorzien van nestgelegenheden voor vogels of insectenkasten in of aan het paviljoen. Bovendien moeten het paviljoen en de terrasinrichting van goede kwaliteit zijn en zullen terrasafscheidingsen niet worden toegestaan.

Individualisme

Burgers zijn zelfstandiger en bepalen hun eigen vrijetijdsinvulling. Het park faciliteert dit door geen gebruik voor te schrijven maar uit te nodigen tot divers gebruik; mensen kunnen hun eigen weg vinden. Dat blijkt ook uit de hoeveelheid initiatieven die georganiseerd worden, zoals de Trots Markt, Walk Art Park, de Ibizamarkt, de foodtruckproeverij en het buurtdiner (zie figuur 6). Deze activiteiten hebben in het paviljoen een goede buur voor praktische zaken als stroom- en toiletvoorziening. En de horeca lift mee op de aanwezigheid van meer mensen. Dit betekent voor het paviljoen bijvoorbeeld dat een derde partij die het gaat ontwikkelen of uitbaten privaatrechtelijk gebonden dient te worden aan het faciliteren van dit soort initiatieven. Daarnaast betekent het dat het paviljoen een uitnodigende, open uitstraling moet hebben naar zoveel mogelijk kanten.

Figuur 10: Voorbeelden van evenementen in het Walkartpark: de Ibiza Markt (mei 2017) en de Foodtruck proeverij (juni 2017).

We zien in de herstructurering van 2016 dat veel zaken in het park aangepast zijn aan deze gebruikswensen: onderdelen van het originele plan zijn aangehaald (bijvoorbeeld het terugbrengen van diverse beplantingslagen) om het park zijn authentieke karakter en uitstraling te laten behouden en het te versterken, de paden zijn verbeterd en er is meer ruimte voor de beleving van het groen. Met de toevoeging van de speeltuin ontstaat meer ruimte voor verblijf in het park. Met name in de zomermaanden zorgt dit, samen met de evenementen, voor extra levendigheid in het park.

CONCEPT

5. Welstandseisen

Onderstaande eisen die worden gesteld aan het verschijning van het paviljoen gelden als toetsingscriteria voor de commissie welstand en de monumentencommissie. De voorgaande hoofdstukken worden gezien als leidraad bij de interpretatie van de regels.

Om het uitgangspunt dat het paviljoen en terras uitdrukking geven aan zowel het authentieke karakter van het park als het moderne gebruik worden regels gesteld aan de ligging (5.1), de massa (5.2), de architectonische uitwerking (5.3) en het materiaal- en kleurgebruik van het paviljoen (5.4). In paragraaf 5.5 staan de eisen voor de terrasinrichting en gevelreclame. De paragrafen bestaan uit een ambitie en de regels.

5.1 Landschappelijke ligging in het monumentale park

Ambitie

Het paviljoen ligt middenin het park en is het schakelstuk tussen verschillende sferen in het park – dicht bos en open vallei, twee hoofdkenmerken van het park. Het heeft aan twee zijden een functioneel specifieke omgeving: ten zuiden is er de speeltuin, ten noorden een wandelpad, beide met eigen sferen.

De ligging in het midden van het park geeft het park een logisch vindbare ontmoetingsplek. De ambitie is om dit ook door de ligging van het paviljoen uit te drukken. Hetzelfde geldt voor de verschillende functionaliteiten waar het paviljoen aan ligt. Het paviljoen mag het park echter niet gaan domineren.

Figuur 11: Locatie van het paviljoen in de ontwerpschets van het park.

Regels

- Het paviljoen mag het park niet domineren.
- Het paviljoen geeft uitdrukking aan de ligging op het grensvlak van bos en vallei.
- Het paviljoen geeft uitdrukking aan haar open relatie met de omliggende, aan elke zijde verschillende, functionaliteiten.
- Het paviljoen geeft rekenschap van de ligging in een historisch én hedendaagse park en heeft dus een hedendaagse en geen historiserende uitstraling.
- Het paviljoen belemmert het zicht op de monumentale boomgroepen zo min mogelijk en leidt de aandacht daarvan niet af.
- Als gebruik wordt gemaakt van licht voor de zichtbaarheid, dient dit te gebeuren zonder het gedrag van de vleermuizen te verstoren.
- Het paviljoen en zijn contramal (inclusief terras) zijn ontworpen als één, in elkaar grijpend geheel.

5.2 Massa

Ambitie

De massa van het paviljoen is open en communicerend naar het park en alle mogelijke bezoekers en heeft een goede gronding en een rustgevend karakter.

Regels

- Het paviljoen mag niet domineren in het park. Het paviljoen mag met zijn tweede verdieping zichtbaar zijn vanaf andere delen van het park, maar op een harmoniserende manier met zijn omgeving (geen contrasterend kleurgebruik).
- Het paviljoen heeft een uitnodigende uitstraling naar zoveel mogelijk kanten.
- Het paviljoen moet aan de verblijfsruimtes rondom het paviljoen zijn gehecht en stevig op de grond staan.
- Er kan zowel gekozen worden voor een gebouw dat zich als één massa toont als voor een gebouw dat een verfijndere architectonische uitstraling heeft en als massa opgaat in haar omgeving. De massa mag echter geen blok zijn dat zich isoleert van zijn omgeving: er is een open communicatie tussen en een geleidelijke overgang van buiten naar binnen.
- Er mag gebruik worden gemaakt van een plat dak of een expliciete dakvorm, maar niet van een (symmetrisch) zadeldak of mansardekap.
- Een verdieping is mogelijk, maar de gevel hiervan moet aan de voorzijde(s) van het paviljoen (waar het zich opent naar de omgeving) terugliggen of terugvloeien naar binnen.

Referenties van in omgeving opgaand paviljoen (links) en van paviljoen dat zich als één massa toont (rechts, Boekenbergpark in Antwerpen). Het linker pand sluit aan op de regels voor massabehandeling voor wat betreft relatie met de omgeving, de rechter referentie doet dit niet.

Referentie van paviljoen met eigen vormtaal dat een geleidelijke overgang van buiten naar binnen heeft (St. Gerlach, Maastricht)

Referentie van een sterke horizontale uitwerking (links) Bron: Dezeen / Walker Warner Architects en referentie van een gebouw dat zich als massa toont: dak en gebouw van eenzelfde materiaal zorgt voor massa, deze referentie sluit niet geheel aan op de regels voor massabehandeling (relatie binnen-buiten). Bron: Bonnema Architecten

5.3 Architectonische uitwerking

- Het paviljoen heeft aan alzijdige uitstraling en is toegankelijk aan meerdere kanten.
- Net als het park dient het paviljoen op elke afstand een andere ervaring te bieden.
- Wanneer de gebouwmassa een richting heeft ligt het accent hebben op horizontaliteit (rust brengende beweging) in plaats van opgaande, actieve verticaliteit (actie brengende beweging).
- De opslag, technische installaties, afvaloplossing en eventuele toegang voor bevoorrading dienen in het ontwerp van het paviljoen te worden ondergebracht op een zodanige wijze dat ze uit het zicht zijn gehaald. Installaties en afvalbakken worden geïntegreerd in het gebouwoontwerp en komen niet los op, aan of naast het paviljoen te staan.
- Het ontwerp bevat aantoonbare maatregelen voor natuurinclusief bouwen.

5.4 Materiaal- en kleurgebruik

- Zowel als gekozen wordt voor verfijndere transparante architectuur of een specifiekere vormtaal: er wordt gebruik gemaakt van natuurlijke materialen en natuurlijk kleurgebruik. Hierbij is het kleurenpalet uit bovenstaande vier referentiefoto's inbegrepen.
- Er is sprake van kwalitatief hoge detaillering.
- Er mag geen gebruik worden gemaakt van materialen met een tijdelijke of hergebruikuitstraling (bijvoorbeeld steigerhout).
- De materialen moeten gedistingeerd verouderen.

5.4 Eisen aan het terras en gevelreclame

- Rond het paviljoen is ruimte voor een terras. Dit terras ligt aan de zonzijde van het paviljoen en/of op een open ruimte tussen de bomen. In het ontwerp dient te worden opgenomen waar de terraszone begint en ophoudt. Informeel gebruik van het terras, waarbij mensen hun stoelen mogen verplaatsen wordt toegejuicht.
- De terrasinrichting vormt een belangrijk onderdeel van de beeldkwaliteit. De terrasoverkapping of zonluifel is onderdeel van het paviljoen(ontwerp). De parasols moeten qua kleur en materiaal aansluiten het paviljoen. Gedekte kleuren zijn wenselijk, felle kleuren en/of reclame-uitingen van bijvoorbeeld drankmerken is niet gewenst.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van terrasafscheidingsen.
- Het materiaalgebruik van terrasondergrond en -inrichting kunnen worden ingezet om de gebruiksdynamiek zichtbaar te maken.

CONCEPT